

EOC
EUROASIAN
ONLINE
CONFERENCES

SPAIN CONFERENCE

**INTERNATIONAL CONFERENCE ON
SUPPORT OF MODERN SCIENCE AND
INNOVATION**

Google Scholar

zenodo

OpenAIRE

doi • digital object
identifier

eoconf.com - from 2024

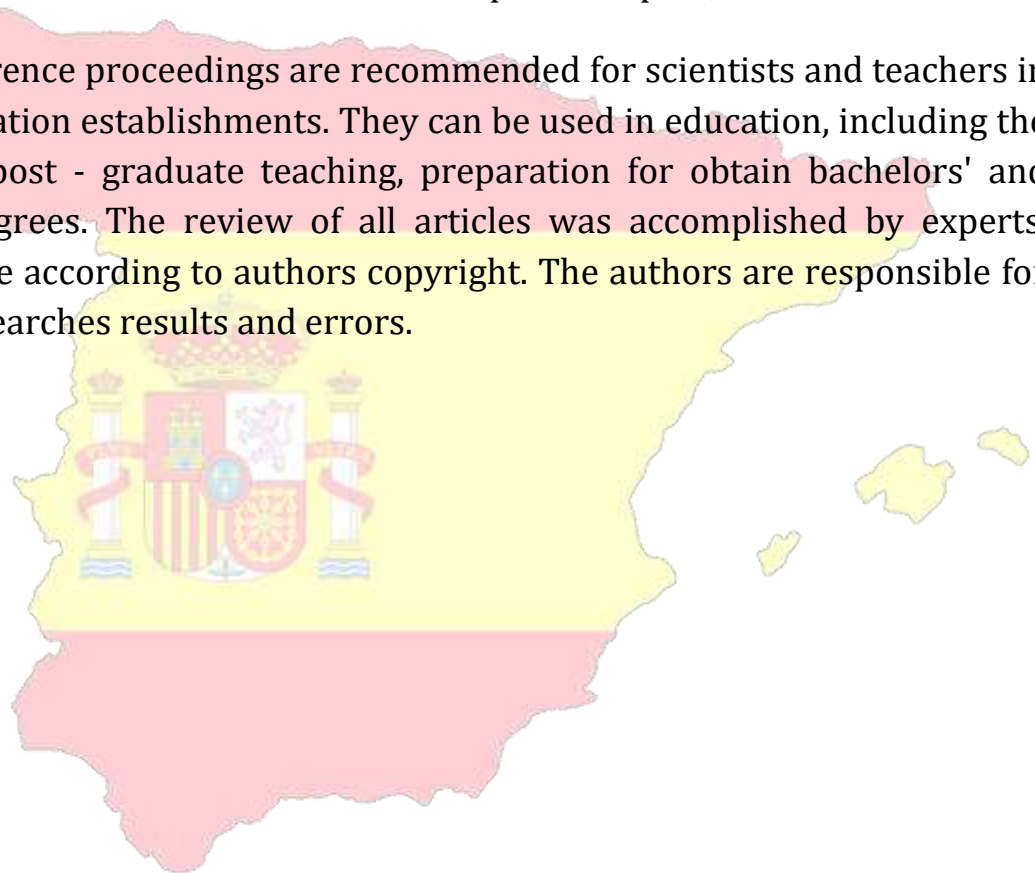

INTERNATIONAL CONFERENCE ON SUPPORT OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION: a collection scientific works of the International scientific conference – Madrid, Spain, 2026, Issue 1.

Languages of publication: Uzbek, English, Russian, German, Italian, Spanish,

The collection consists of scientific research of scientists, graduate students and students who took part in the International Scientific online conference «**INTERNATIONAL CONFERENCE ON SUPPORT OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION**». Which took place in Spain, 2026.

Conference proceedings are recommended for scientists and teachers in higher education establishments. They can be used in education, including the process of post - graduate teaching, preparation for obtain bachelors' and masters' degrees. The review of all articles was accomplished by experts, materials are according to authors copyright. The authors are responsible for content, researches results and errors.

UO‘K: 316.356:159.922.7

Oiladagi kelishmovchiliklar va ajrimlar farzandlarning ruxiy holatiga ta’siri
O‘rinboyeva Zarina

43-maktab 8-sinf o‘quvchisi, Oqdaryo tumani, Samarqand viloyati, O‘zbekiston

Email: orinboyevaarina@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu ilmiy maqolada zamonaviy jamiyatda oilaviy kelishmovchiliklar va ajrimlarning kelib chiqish sabablari hamda ularning farzandlar psixologiyasiga ta’siri tahlil qilinadi. Tadqiqot davomida oilaviy inqirozlarning asosiy omillari sifatida otalarning oilaviy mas’uliyatdan chekinishi, xiyonat holatlari, spirtli ichimliklarni suiiste’mol qilish va zo‘ravonlik holatlari ko‘rib chiqiladi. Ajrimlarning nafaqat er-xotin munosabatlariga, balki farzandlarning ruhiy barqarorligi, ijtimoiy moslashuvi va shaxs sifatida shakllanishiga salbiy ta’sir ko‘rsatishi ilmiy asosda yoritiladi. Ayniqsa, otasiz ulg‘ayayotgan farzandlar, xususan qiz bolalarning psixologik holati, ularning erta ulg‘ayishga majbur bo‘lishi, bilim orqali o‘zini namoyon etishga intilishi alohida tahlil qilinadi. Maqola oilani mustahkamlash, zo‘ravonlikning oldini olish va farzandlar ruhiy salomatligini asrash muammolariga e’tibor qaratadi.

Kalit so‘zlar: Oila, ajrim, oilaviy nizolar, zo‘ravonlik, psixologik stress, ota mas’uliyati, otasiz farzand, qiz bolalar psixologiyasi.

Аннотация: В данной научной статье анализируются причины семейных конфликтов и разводов в современном обществе, а также их влияние на психологическое состояние детей. В качестве основных факторов рассматриваются безответственность отцов, супружеская неверность, злоупотребление алкоголем и насилие в семье. Разводы оказывают негативное влияние не только на супружеские отношения, но и на психическое развитие детей, их социальную адаптацию и формирование личности. Особое внимание уделяется психологическому состоянию детей, выросших без отца, особенно девочек, которые вынуждены рано взрослеть и стремятся к самореализации через образование.

Ключевые слова: Семья, развод, семейные конфликты, насилие, стресс, ответственность отца, дети без отца, психология девочек, социальная адаптация, психическое здоровье, воспитание, общество

Abstract: This scientific article analyzes the causes of family conflicts and divorces in modern society and their impact on children’s psychological well-being. Key factors include fathers’ irresponsibility, infidelity, alcohol abuse, and domestic violence. Divorce negatively affects not only marital relationships but also children’s mental health, social adaptation, and personality development. Special attention is given to children raised without fathers, particularly girls, who are often forced to mature early and seek self-realization through education as a coping strategy.

Keywords: Family, divorce, family conflict, violence, stress, paternal responsibility, fatherless children, girls' psychology, social adaptation, mental health, upbringing, society

Kirish: Oila jamiyatning eng muhim ijtimoiy institutlaridan biri bo'lib, undagi muhit inson shaxsining shakllanishida hal qiluvchi rol o'ynaydi. Oilada hukm suradigan ruhiy barqarorlik, mehr-oqibat va o'zaro hurmat farzandlarning sog'lom rivojlanishiga zamin yaratadi. Sog'lom oila nafaqat alohida bir shaxsning, balki butun jamiyatning barqarorligi va taraqqiyotini ta'minlovchi muhim omil hisoblanadi.

Biroq bugungi kunda globallashuv, ijtimoiy-iqtisodiy bosimlar, ma'naviy qadriyatlarning yemirilishi natijasida oilaviy kelishmovchiliklar va ajrimlar soni ortib bormoqda. Ushbu jarayonlar ko'pincha faqat er-xotin o'rtasidagi muammo sifatida baholansa-da, aslida uning eng og'ir oqibatlari farzandlar hayotida namoyon bo'ladi. Ajrim bolalar ongida chuqur ruhiy iz qoldiradi, ularning kelajakdagi ijtimoiy moslashuvi va shaxsiy munosabatlariga salbiy ta'sir ko'rsatadi.

Oilaviy kelishmovchiliklarning asosiy sabablaridan biri – otalarning o'z mas'uliyatini yetarli darajada anglamasligi, oilaga nisbatan befarq munosabatda bo'lishidir. Ota oilada nafaqat moddiy ta'minotchi, balki ma'naviy tayanch, psixologik himoya manbai bo'lishi lozim. Spirtli ichimliklarni iste'mol qilish, zo'ravonlik va xiyonat kabi omillar oiladagi ishonch muhitini butunlay izdan chiqaradi.

Mazkur maqolaning asosiy maqsadi oilaviy kelishmovchiliklar va ajrimlarning farzandlar psixologiyasiga ta'sirini chuqur ilmiy tahlil qilish, ayniqsa otasiz ulg'aygan qiz bolalar ruhiy holatining o'ziga xos jihatlarini ochib berishdan iborat.

Psixologik kuzatuvlarga ko'ra, oilaviy nizolar muhitida ulg'aygan bolalarda tengdoshlar bilan muloqot qilishda qiyinchilik, past o'zini baholash va emotsional beqarorlik keng tarqalgan. Bu holatlar kelajakda depressiya va boshqa ruhiy muammolarga zamin yaratadi.

Asosiy qism:

Oilaviy kelishmovchiliklar va ajrimlarning ijtimoiy-psixologik sabablari

Zamonaviy jamiyatda oilaviy kelishmovchiliklar va ajrimlarning ko'payib borishi murakkab ijtimoiy va psixologik omillar bilan bog'liq. Oila a'zolari o'rtasidagi munosabatlar izdan chiqishining asosiy sabablaridan biri – oila ichidagi mas'uliyatning notekis taqsimlanishidir. Ayniqsa, otalarning oilaviy burch va majburiyatlarni yetarli darajada anglamasligi oilada chuqur inqirozlarni yuzaga keltiradi. Ota faqat moddiy ta'minotchi emas, balki farzandlar uchun psixologik tayanch, axloqiy namuna va ijtimoiy yo'naltiruvchi shaxs hisoblanadi.

Oilada xiyonat, beparvolik va hissiy sovuqlikning paydo bo'lishi er-xotin o'rtasidagi ishonchni yemiradi. Ishonchning yo'qolishi esa o'zaro hurmat va muloqotning susayishiga olib keladi. Natijada kelishmovchiliklar tez-tez

takrorlanib, ajrim ehtimoli ortadi. Ajrim ko'pincha vaqtinchalik muammo sifatida qaralsa-da, uning oqibatlarini uzoq yillar davomida farzandlar hayotiga ta'sir ko'rsatadi.

Spirtni ichimliklarni muntazam iste'mol qilish ham oilaviy nizolarning kuchayishida muhim omil hisoblanadi. Ichkilik ta'sirida nazoratning susayishi, tajovuzkorlik va zo'ravonlik holatlari ko'payadi. Bunday muhitda yashayotgan farzandlar o'zini xavfsiz his qilmaydi, bu esa ularning ruhiy holatiga jiddiy zarar yetkazadi.

Zo'ravonlik va stressning farzandlar ruhiy rivojiga ta'siri

Oilada zo'ravonlik va doimiy janjallar hukm surgan muhitda ulg'aygan bolalarda surunkali stress holati kuzatiladi. Stress organizmning salbiy tashqi omillarga bergan javobi bo'lib, u uzoq davom etganda bolaning asab tizimiga salbiy ta'sir ko'rsatadi. Bunday bolalarda qo'rquv, xavotir, uyqusizlik, diqqat jamlay olmaslik kabi holatlar tez-tez uchraydi.

Psixologik tadqiqotlarga ko'ra, oilaviy nizolarga guvoh bo'lib ulg'aygan bolalarda o'ziga bo'lgan ishonch past bo'ladi. Ular tengdoshlar bilan munosabat o'rnatishda qiyinchilikka duch keladi, o'z fikrini erkin ifoda etishdan qo'rqadi. Ayrim hollarda bu bolalarda agressiv yoki, aksincha, haddan tashqari tortinchoq xulq-atvor shakllanadi.

Zo'ravonlik muhiti bolaning dunyoni idrok etish tarziga ham ta'sir qiladi. Bola atrof-muhitni xavfli deb qabul qila boshlaydi va doimiy himoyalani sh holatida yashaydi. Bu esa uning ijtimoiy moslashuv jarayonini sekinlashtiradi va kelajakda ruhiy muammolarga olib kelishi mumkin.

Ajrimdan keyingi davr va otasiz ulg'aygan farzandlar. Ajrimdan so'ng ko'p hollarda ota oilani tark etadi va farzandlar otasiz ulg'ayishga majbur bo'ladi. Ota obrazining yo'qligi bolaning psixologik rivojida sezilarli bo'shliq hosil qiladi. Ayrim bolalarda otaga nisbatan kuchli sog'in va ichki ehtiyoj shakllanadi. Bu ehtiyoj ko'pincha qondirilmay qoladi va bolaning ichki dunyosida doimiy kutish hissini yuzaga keltiradi. Onalar farzandlariga ham ota, ham ona mehrini berishga harakat qilsa-da, ota rolini to'liq almashtira olmaydi. Ota va onaning oiladagi vazifalari turlicha bo'lib, ularning har biri bolaning shaxs sifatida shakllanishida alohida ahamiyatga ega. Ota yo'qligi bolaning o'ziga ishonchi va kelajakdagi ijtimoiy rollarni anglashiga salbiy ta'sir ko'rsatadi.

Otasiz ulg'aygan qiz bolalar psixologiyasi. Ayniqsa, otasiz ulg'aygan qiz bolalar psixologik jihatdan erta ulg'ayishga majbur bo'ladi. Ular onasiga yordamchi, tayanch bo'lishni o'z zimmasiga oladi va mas'uliyatni erta his qila boshlaydi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, bunday qizlarda maqsadga intilish va mustaqil bo'lish istagi kuchli bo'ladi.

Otasiz ulg'aygan qizlar ko'pincha bilim orqali o'zini namoyon etishga intiladi. Bilim ular uchun nafaqat rivojlanish vositasi, balki hayotdagi qiyinchiliklarni yengib o'tish mexanizmi hisoblanadi. Shu bilan birga, otaning ma'naviy qo'llab-quvvatlashi, nasihati va duosiga bo'lgan ehtiyoj ko'pincha

qondirilmay qoladi. Bu holat ayrim hollarda ichki bo'shliq va hissiy yetishmovchilik sifatida namoyon bo'ladi. Shu sababli jamiyatda otalarning oilaviy mas'uliyatini oshirish, ajrimlarning oldini olish va farzandlar ruhiy salomatligini himoya qilish muhim ijtimoiy vazifa hisoblanadi.

Xulosa: Xulosa qilib aytganda, oilaviy kelishmovchiliklar va ajrimlar jamiyat uchun jiddiy ijtimoiy-psixologik muammo hisoblanadi. Ushbu jarayonlarning eng katta qurboni farzandlar bo'lib, ular ruhiy beqarorlik, ishonchsizlik va ijtimoiy moslashuvdagi qiyinchiliklar bilan ulg'ayadi. Ayniqsa, otasiz ulg'aygan qiz bolalar hayotda ko'proq mas'uliyatni o'z zimmasiga olishga majbur bo'ladi. Oilani mustahkamlash, otalarning mas'uliyatini oshirish, zo'ravonlikning oldini olish va sog'lom ma'naviy muhit yaratish jamiyat taraqqiyotining muhim shartidir. Farzandlarning ruhiy salomatligini asrash orqali sog'lom va barqaror jamiyatni shakllantirish mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar :

1. Amato, P. R. (2010). Research on divorce: Continuing trends and new developments. *Journal of Marriage and Family*, 72(3), 650–666.
2. Bowlby, J. (1988). *A secure base: Parent-child attachment and healthy human development*. Routledge.
3. Ergashev, B. J., & Saidnazarova, D. E. (2025). Aesthetic capabilities and distinctive features of ceramic and composite veneers. *Shokh Library*, 1(13).
4. Emery, R. E. (2012). *Renegotiating family relationships: Divorce, child custody, and mediation*. Guilford Press.
5. Ergashev, B., & Parpiyeva, O. (2025). New methods of treatment and prevention of periodontitis. *Akademicheskoe issledovaniya v sovremennoy nauke*, 4(35), 182–187.
6. Cummings, E. M., & Davies, P. T. (2011). *Marital conflict and children*. Guilford Press.
4. Aragona, P. (2025). D.
7. Ergashev, B. (2025). Optimizing non-removable orthodontic treatment through individualized therapeutic programs for irreversible malocclusions. *Estetvennye nauki v sovremennom mire*, 4(7), 60–62.
8. Hetherington, E. M., & Kelly, J. (2002). *For better or for worse: Divorce reconsidered*. Norton.
9. Ergashev, B. J. (2025). Assessment of anatomical and functional condition of the oral cavity in individuals using fixed dental prostheses long-term. In *International Conference on Multidisciplinary Studies and Education* (Vol. 2, No. 5, pp. 383–386).
10. Oglu, E. B. J. O. (2025). Kennedy classification: Its significance. *Tabib*, 1(1), 1–7.